

Geometrijski pomen vektorskega produkta. Mešani produkt. Premice.

1. Izračunajte ploščino trikotnika, z oglišči v točkah $A(0, 0, 0)$, $B(2, -1, 5)$ in $C(1, 4, -2)$.
2. Za poljubno sodo naravno število n poenostavite izraz

$$((\dots (((\vec{a} \times \vec{b}) \times \underbrace{\vec{a} \times \vec{a} \times \vec{a}}_n) \dots) \times \vec{a}) \times \vec{a}.$$

3. Imejmo vektorje $\vec{a} = (1, 2, -3)$, $\vec{b} = (0, 3, 1)$ in $\vec{c} = (-1, 0, -1)$. Izračunajte: $(\vec{a}, \vec{b}, \vec{c})$, $(\vec{b}, \vec{a}, \vec{c})$, $(\vec{a}, \vec{b}, \vec{b})$.
4. Izračunajte prostornino paralelepipeda, določenega z vektorji $\vec{a} = (1, 2, -1)$, $\vec{b} = (0, 7, -4)$ in $\vec{c} = (-2, 0, 3)$.
5. Za katere vrednosti $t \in \mathbb{R}$ je prostornina paralelepipeda, določenega z vektorji $\vec{a} = (t, -1, 4)$, $\vec{b} = (2, 0, -2)$ in $\vec{c} = (-2, t, 1)$ enaka 8?
6. V vseh treh oblikah zapišite enačbo premice, ki gre skozi točki $A(3, 1, -2)$ in $B(0, 2, -1)$.
7. Dani sta točki $A(2, 3, -1)$ in $B(4, -1, 1) \in \mathbb{R}^3$. Za vsako od točk $P(2, 4, -1)$, $Q(3, 1, 0)$, $R(-2, 11, -5)$ raziščite, ali leži na daljici AB in ali leži na premici skozi A in B .
8. Ali sta premici $p: 2 - x = \frac{y}{2} = \frac{z+1}{3}$ in $q: \frac{x-1}{2} = \frac{2-y}{4} = \frac{2-z}{6}$ enaki?

Navodila.

1. Izračunajte ploščino trikotnika, z oglišči v točkah $A(0,0,0)$, $B(2,-1,5)$ in $C(1,4,-2)$.

① $A(0,0,0)$
 $B(2,-1,5)$
 $C(1,4,-2)$

$\vec{AB} = (2, -1, 5)$
 $\vec{AC} = (1, 4, -2)$

$S_{\triangle} = \frac{1}{2} S_{\square} = \frac{1}{2} |\vec{AB} \times \vec{AC}| = \frac{1}{2} |(2, -1, 5) \times (1, 4, -2)|$
 $= \frac{1}{2} |(2-20, -(-4-5), 8+1)| =$
 $= \frac{1}{2} |(-18, 9, 9)| = \frac{1}{2} \sqrt{18^2 + 9^2 + 9^2} =$
 $= \frac{1}{2} \sqrt{324 + 81 + 81} = \frac{1}{2} \sqrt{486} \approx \underline{\underline{11,02}}$

2. Za poljubno sodo naravno število n poenostavite izraz

$$(((\dots (((\vec{a} \times \vec{b}) \times \vec{a}) \times \vec{a}) \times \vec{a}) \dots) \times \vec{a}) \times \vec{a}.$$

n

② $((\dots (((\vec{a} \times \vec{b}) \times \vec{a}) \times \vec{a}) \times \vec{a}) \dots) \times \vec{a}) \times \vec{a} = \vec{v}_n$ n je poljubno sodo naravno število

$\vec{v}_1 = (\vec{a} \times \vec{b}) \times \vec{a} = (\vec{a} \cdot \vec{a}) \cdot \vec{b} - (\vec{b} \cdot \vec{a}) \vec{a} = |\vec{a}|^2 \vec{b} - (\vec{b} \cdot \vec{a}) \vec{a}$

$\vec{v}_2 = \vec{v}_1 \times \vec{a} = (|\vec{a}|^2 \vec{b} - (\vec{b} \cdot \vec{a}) \vec{a}) \times \vec{a} = |\vec{a}|^2 \vec{b} \times \vec{a} - (\vec{b} \cdot \vec{a}) \underbrace{\vec{a} \times \vec{a}}_{\vec{0}} = |\vec{a}|^2 \vec{b} \times \vec{a} = -|\vec{a}|^2 \vec{a} \times \vec{b}$

$\vec{v}_3 = \vec{v}_2 \times \vec{a} = -|\vec{a}|^2 (\vec{a} \times \vec{b}) \times \vec{a} = -|\vec{a}|^2 \vec{v}_1$

$\vec{v}_4 = \vec{v}_3 \times \vec{a} = -|\vec{a}|^2 \vec{v}_1 \times \vec{a} = -|\vec{a}|^2 \vec{v}_2 = -|\vec{a}|^2 (-|\vec{a}|^2 \vec{a} \times \vec{b}) = |\vec{a}|^4 \vec{a} \times \vec{b}$

$(\vec{u} \times \vec{v}) \times \vec{w} = (\vec{u} \cdot \vec{w}) \cdot \vec{v} - (\vec{v} \cdot \vec{w}) \cdot \vec{u}$
 $(\vec{u} + \vec{v}) \times \vec{w} = (\vec{u} \times \vec{w}) + (\vec{v} \times \vec{w})$
 $\alpha \vec{u} \times \vec{v} = \alpha (\vec{u} \times \vec{v})$
 $\vec{a} \times \vec{a} = \vec{0}$

Domneva: Za $n=2k$ $k \in \mathbb{N}$ bo:

$$\vec{v}_n = \vec{v}_{2k} = (-1)^k |\vec{a}|^{2k} \vec{a} \times \vec{b}$$

Dokaz z indukcijo: (po k)

$$k=1: \vec{v}_2 = (-1)^1 |\vec{a}|^{2 \cdot 1} \vec{a} \times \vec{b} = -|\vec{a}|^2 \vec{a} \times \vec{b}$$

$$k \rightarrow k+1: \vec{v}_{2(k+1)} = (-1)^{k+1} |\vec{a}|^{2(k+1)} \vec{a} \times \vec{b}$$

domneva je dokazana!

$$\vec{v}_{2(k+1)} = \vec{v}_{2k+2} = (\vec{v}_{2k} \times \vec{a}) \times \vec{a}$$

i.p. $(((-1)^k |\vec{a}|^{2k} \vec{a} \times \vec{b}) \times \vec{a}) \times \vec{a}$

$$= (-1)^k |\vec{a}|^{2k} \underbrace{(\vec{a} \times \vec{b}) \times \vec{a}}_{\vec{v}_1} \times \vec{a}$$

$$= (-1)^k |\vec{a}|^{2k} \vec{v}_2 = (-1)^k |\vec{a}|^{2k} (-|\vec{a}|^2 \vec{a} \times \vec{b}) =$$

$$= (-1)^{k+1} |\vec{a}|^{2k+2} \vec{a} \times \vec{b} = (-1)^{k+1} |\vec{a}|^{2(k+1)} \vec{a} \times \vec{b}$$

3. Imejmo vektorje $\vec{a} = (1, 2, -3)$, $\vec{b} = (0, 3, 1)$ in $\vec{c} = (-1, 0, -1)$. Izračunajte: $(\vec{a}, \vec{b}, \vec{c})$, $(\vec{b}, \vec{a}, \vec{c})$, $(\vec{a}, \vec{b}, \vec{b})$.

③ $\vec{a} = (1, 2, -3)$
 $\vec{b} = (0, 3, 1)$
 $\vec{c} = (-1, 0, -1)$

$(\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}) = (\vec{a} \times \vec{b}) \cdot \vec{c} = (2+9, -(1), 3) \cdot (-1, 0, -1) =$
 $= -11+0-3 = \underline{\underline{-14}}$

$(\vec{b}, \vec{a}, \vec{c}) = ((\vec{b} \times \vec{a}) \cdot \vec{c}) = (-\vec{a} \times \vec{b}) \cdot \vec{c} = -(\vec{a} \times \vec{b}) \cdot \vec{c} = \underline{\underline{14}}$

$(\vec{a}, \vec{b}, \vec{b}) = (\vec{a} \times \vec{b}) \cdot \vec{b} = (11, -1, 3) \cdot (0, 3, 1) = 0-3+3 = \underline{\underline{0}}$

4. Izračunajte prostornino paralelepipeda, določenega z vektorji $\vec{a} = (1, 2, -1)$, $\vec{b} = (0, 7, -4)$ in $\vec{c} = (-2, 0, 3)$.

④ $\vec{a} = (1, 2, -1)$
 $\vec{b} = (0, 7, -4)$
 $\vec{c} = (-2, 0, 3)$

$$V = |(\vec{a}, \vec{b}, \vec{c})| = 23$$

$$(\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}) = (\vec{a} \times \vec{b}) \cdot \vec{c}$$

$$= (-1, 4, 7) \cdot (-2, 0, 3) = 2 + 0 + 21 = 23$$

5. Za katere vrednosti $t \in \mathbb{R}$ je prostornina paralelepipeda, določenega z vektorji $\vec{a} = (t, -1, 4)$, $\vec{b} = (2, 0, -2)$ in $\vec{c} = (-2, t, 1)$ enaka 8?

⑤ $V = 8$
 $\vec{a} = (t, -1, 4)$
 $\vec{b} = (2, 0, -2)$
 $\vec{c} = (-2, t, 1)$

$$V = |(\vec{a}, \vec{b}, \vec{c})| = 8$$

$$2t^2 + 8t - 2 = 8 \quad |:2$$

$$t^2 + 4t - 5 = 0$$

$$(t-1)(t+5) = 0$$

$$t_1 = 1$$

$$t_2 = -5$$

$$2t^2 + 8t - 2 = -8 \quad |:2$$

$$t^2 + 4t + 3 = 0$$

$$(t+3)(t+1) = 0$$

$$t_1 = -1$$

$$t_2 = -3$$

6. V vseh treh oblikah zapisite enačbo premice, ki gre skozi točki $A(3, 1, -2)$ in $B(0, 2, -1)$.

⑥ $A(3, 1, -2)$
 $B(0, 2, -1)$

$$p: \frac{x-3}{-3} = \frac{y-1}{1} = \frac{z+2}{1} = \lambda$$

$$\begin{cases} x = -3\lambda + 3 \\ y = \lambda + 1 \\ z = \lambda - 2 \end{cases}$$

parametrični oblika:
 $(x, y, z) = (3 - 3\lambda, 1 + \lambda, -2 + \lambda)$

kanonična oblika
 (iz parametrične izrazimo λ)

$$\vec{s} = \vec{AB} = (0, 2, -1) - (3, 1, -2) = (-3, 1, 1)$$

vektorska oblika:
 $p = \underbrace{(3, 1, -2)}_{\text{točka}} + \lambda \underbrace{(-3, 1, 1)}_{\text{smer}}$

7. Dani sta točki $A(2, 3, -1)$ in $B(4, -1, 1) \in \mathbb{R}^3$. Za vsako od točk $P(2, 4, -1)$, $Q(3, 1, 0)$, $R(-2, 11, -5)$ raziščite, ali leži na daljci AB in ali leži na premici skozi A in B .

⑦ $A(2, 3, -1)$
 $B(4, -1, 1)$

$$\vec{s} = (4, -1, 1) - (2, 3, -1) = (2, -4, 2)$$

$$p: \frac{x-2}{2} = \frac{y-3}{-4} = \frac{z+1}{2} = \lambda$$

$$p_P: \frac{2-2}{2} = \frac{4-3}{-4} = \frac{-1+1}{2} = 0$$

$$p_Q: \frac{3-2}{2} = \frac{1-3}{-4} = \frac{0+1}{2} = \frac{1}{2}$$

$$p_R: \frac{-2-2}{2} = \frac{11-3}{-4} = \frac{-5+1}{2} = -2$$

$\Rightarrow \lambda = 0 \Rightarrow$ leži na daljci AB
 \Rightarrow leži na premici p

$\Rightarrow \lambda = \frac{1}{2} \Rightarrow$ ne leži na daljci AB
 \Rightarrow leži na premici p

$\Rightarrow \lambda = -2 \Rightarrow$ ne leži na daljci AB
 \Rightarrow leži na premici p

8. Ali sta premici $p: 2-x = \frac{y}{2} = \frac{z+1}{3}$ in $q: \frac{x-1}{2} = \frac{2-y}{4} = \frac{2-z}{6}$ enaki?

$$\frac{2-x}{1} = \frac{y-2}{-1} = \frac{z+2}{-1}$$

② $p: 2-x = \frac{y}{2} = \frac{z+1}{3} \rightsquigarrow \vec{s}_p = (-1, 2, 3), A(2, 0, -1)$

$q: \frac{x-1}{2} = \frac{2-y}{4} = \frac{2-z}{6} \rightsquigarrow \vec{s}_q = (2, -4, -6), B(1, 2, 2)$

$$\frac{y-2}{-4}$$

$$\frac{z-2}{-6}$$

$p: \begin{aligned} x &= -\lambda + 2 \\ y &= 2\lambda \\ z &= 3\lambda - 1 \end{aligned}$

$q: \begin{aligned} x &= 2\alpha + 1 \\ y &= -4\alpha + 2 \\ z &= -6\alpha + 2 \end{aligned}$

$\Rightarrow p$ in q sta enaki!!

$$-\lambda + 2 = 2\alpha + 1 \rightsquigarrow -\lambda = 2\alpha + 1 - 2 = 2\alpha - 1$$

$$2\lambda = -4\alpha + 2 \rightsquigarrow \lambda = -2\alpha + 1$$

$$3\lambda - 1 = -6\alpha + 2$$

$$3(-2\alpha + 1) - 1 = -6\alpha + 2$$

$$-6\alpha + 3 - 1 = -6\alpha + 2$$

$$2 = 2$$

Izberemo 2 točki, ki ležita na premici p :

$$p = (2, 0, -1) + \lambda(-1, 2, 3)$$

$$A(2, 0, -1)$$

$$B(1, 2, 2) \rightsquigarrow \text{pri } \lambda = 1$$

Preverimo ali A, B ležita na premici q :

za A : $\frac{2-1}{2} = \frac{2-0}{4} = \frac{2-(-1)}{6}$

$$\frac{1}{2} = \frac{2}{4} = \frac{3}{6} \Rightarrow A \text{ leži na premici } q$$

za B : $\frac{1-1}{2} = \frac{2-2}{4} = \frac{2-2}{6} = 0 \Rightarrow B \text{ leži na premici } q$

p in q imata 2 skupni točki $\Rightarrow p$ in q sta enaki